

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.360/2022/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Nagy István ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Dr. Sarkadi Erika Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Sarkadi Erika ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.224/2022/12. számú ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett, 15. sorszám alatt pontosított fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyja azzal, hogy az állam visel 1 500 000 (egymillió-ötszázezer) forint meg nem fizetett kereseti illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 127 000 (százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az állam visel 1 139 800 (egymillió-százharminckilencezer-nyolcszáz) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperessel mint adóssal szemben 2007. évben a F.-i V.-i B. előtt 16.-2.Vh.72.0... számon indult végrehajtási eljárásban (a továbbiakban: alapügy) a bíróság – a felperes fellebbezését követően 2017. április 25-én jogerős határozatával – az alperes korrigált alapterület-számításon alapuló igazságügyi ingatlanforgalmi szakértői véleménye alapján határozta meg a felperes tulajdonában álló, cím1. és cím2. szám alatti ingatlanok becsértékét beköltözhetően 35 700 000 és 24 300 000, lakottan 25 000 000 és 17 000 000 Ft összegben. Bár a felperes kifogásolta, hogy az alperes nem a valóságnak megfelelően állapította meg az ingatlanok térmértékét, a bíróság felhívására nem előlegezte meg a további szakértői bizonyításhoz szükséges szakértői díjelőleget

[2] A végrehajtás során az ingatlanokat 18 207 000 és 12 393 000 Ft árverési áron értékesítették.

[3] A felperes az 54 000 000 Ft-ról leszállított keresetében 14 247 500 Ft kártérítés, annak 2017. augusztus 16-tól számított kamatai és perköltsége megfizetésére kérte kötelezni

az alperest. Hivatkozása szerint azzal okozati összefüggésben érte kár az ingatlanok árverezése során, hogy az alperes a jogszabályokkal és a szakmai előírásokkal ellentétesen kisebb térmérték alapulvételével határozta meg az ingatlanok forgalmi értékét jelentősen kisebb összegben. A kár összezszerűségének meghatározásához igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelését kérte.

[4] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő maraszalását. Hivatkozása szerint magatartása nem volt jogellenes, a becsértéket pedig az alapügyben eljáró bíróság határozta meg a felekre kötelező, jogerős határozatával.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a keresetet, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1 138 700 Ft perköltséget. Ítéletének indokolásában előrebocsátotta, hogy azért utasította el a felperes szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát, mert az, hogy az alperes az ingatlanok forgalmi értékét helytállóan állapította-e meg, nem vizsgálható az egyéb alperesi magatartások bizonyítása nélkül.

[6] Az ítélet – fellebbezés szempontjából jelentőséggel bíró – jogi indokolásában kiemelte továbbá, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. és 521. §-ában rögzítettek alapján a kártérítési felelősség feltétele a felróható magatartás és az azzal okozati összefüggésben álló, a károkozó által előre látható kár; ezen elemek bármelyikének a hiánya kizárja a kárfelelősséget.

[7] Az elsőfokú bíróság által megállapítottak szerint az alperes alapügyben tanúsított szakértői eljárása megfelelt az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet (a továbbiakban: IRM rendelet) 40/A. §-ában foglaltaknak. Emellett többlettényállásként csak az lehetett volna alkalmas a kártérítési felelősség megállapítására, ha a felperes az alperes magatartása miatt lett volna elzárva attól, hogy vitassa a szakvéleményt, vagy az alapügyben eljáró bíróság ugyancsak az alperes magatartása miatt került volna olyan helyzetbe, hogy nem tudja megállapítani az ingatlanok valós becsértékét. Ehhez nem volt elégséges, hogy a felperes vitatta és jelen perben is vitatja az alperes által készített szakértői véleményben foglaltakat, mivel nem az alperes, hanem az alapügyben eljáró bíróság állapította meg a becsértéket. Olyan alperesi magatartást pedig nem jelölt meg, amely ezt az okozati összefüggést eredményezte volna. Az a felperesi álláspont is alaptalan, hogy a fél bármikor, bármilyen eljárásban vitássá tehet egy már jogerősen megállapított becsérték alapjául szolgáló szakvéleményt pusztán azért, mert nem ért egyet vele, és ezért az kártérítési igényt érvényesíthet az eljáró szakértővel szemben. A felperes csak olyan magatartással okozati összefüggésben bekövetkezett kárát érvényesíthette volna az alperessel szemben, aminek eredményeként a bíróság el volt zárva attól, hogy felismerje és tisztázza a szakértői vélemény ellentmondásait vagy új szakértőt rendeljen ki. A felperesnek azonban az alapügyben lehetősége volt vitatni a szakértői véleményt, az pedig, hogy nem előlegezte meg a további szakértői vizsgálatokhoz szükséges szakértői díjat, nem az alperes magatartásával áll okozati összefüggésben.

[8] A felperes azt sem bizonyította, hogy kára következett be az alapügyben. Ha egy másik szakértő véleménye (mint ahogy az alapügyben rendelkezésre állt adó- és

értékbizonyítvány) más forgalmi értéket állapított is volna meg, nem jelenti, hogy az ingatlanok annak 50%-áért értékesíthetőek lettek volna a végrehajtás során. A felperes pedig nem terjesztett elő bizonyítási indítványt ezzel kapcsolatban.

[9] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes jogi képviselői munkadíjból álló perköltségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján határozta meg, azonban azt a (6) bekezdés alapján mérsékelte, mivel a per tárgya és a bizonyítási eljárás hossza miatt indokoltan kifejtett ügyvédi munka nem állt arányban az eredeti kereseti kérelem alapján számítható munkadíjjal.

[10] Az ítélet indokolásában kimondta azt is, mivel a felperes költségmentességben részesült, hogy az állam viseli a meg nem fizetett illetéket a Pp. 95. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 102. §-ának (1) bekezdése alapján.

[11] A felperes fellebbezett az elsőfokú ítélet ellen, amelyben elsődlegesen kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan annak perköltség körében történő megváltoztatását, és az alperes perköltségigényének elutasítását. Fellebbezésében megismételte a kereset jogállítási részében is hivatkozott, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és az IRM. rendelet egyes, a szakértői eljárással kapcsolatos rendelkezéseit. Ezt követően hangsúlyozta, hogy az alperes szakértőként az egyik ingatlan térmértékét a valós 497 m²-rel szemben 316 m²-ben, a másik ingatlan esetében pedig a valós 324 m²-rel szemben 276 m²-ben állapította meg, holott rendelkezésére álltak az ingatlanok paramétereit tartalmazó okiratok. Az alperes azonban nem adta magyarázatát az alapügyben előterjesztett szakvéleményében, hogy miért csökkentett alapterület alapulvételével számította ki az ingatlanok forgalmi értékét. Az alapügyben eljáró bíróság pedig az észrevételei és a rendelkezésre álló dokumentumokban foglalt adatok ellenére fogadta el az alperes szakértői véleményét, így pedig – a fellebbezésében részletezett számítás mellett – legalább 14 247 500 Ft-tal kevesebb vételár folyt be. Ez pedig az alperes téves szakértői eljárásának következménye, hiszen vele szemben jogszabályi elvárás, neki pedig kötelezettsége, hogy hiteles szakértői véleményt készítsen. Az alperes ugyanis szakértőként nem tudta megmagyarázni azt az általa hivatkozott „trendet”, amely alapján a térmértéket érintő korrigálás módszerét használta. A szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételei alapján pedig az alapügyben eljáró bíróságnak nyilatkoztatnia kellett volna az alperest. Megjegyezte, hogy az alapügyben szereplő végrehajtást kérő sem használt „korrigált” térmértékszámítást, és a végrehajtást megelőző hivatalos értékbecslés is a tényleges térmérték alapján történt. Ezek az adatok pedig az alapügyben eljáró bíróság rendelkezésére álltak, ezért a bíróságnak vizsgálnia kellett volna a szakértői vélemény megalapozottságát, helyességét. Mindezek alapján bizonyította, hogy az alperes téves szakértői véleményével okozati összefüggésben érte kár, annak minimális összege pedig az iratok alapján meghatározható. Emellett azonban a tényleges kár meghatározása igazságügyi szakértői bizonyítással határozható meg, az elsőfokú bíróság azonban nem adott helyt a szakértő kirendelésére irányuló indítványának, amellyel jogsértően zárta el őt a bizonyítás lehetőségétől. Erre az eljárásjogi szabálysértésre tekintettel kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig a per adataira figyelemmel kérte az alperes perköltségigényének elutasítását. A fellebbezés elsőfokú bíróság felhívására tett pontosításában a Pp. 267. §-át, 268. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, valamint 300. §-ának (1)

bekezdését jelölte meg az elsőfokú bíróság által megsértett jogszabályhelyként azzal, hogy álláspontja szerint a szakértői bizonyítás nem észszerű a másodfokú eljárásban.

[12] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Ellenkérelmében előadta, hogy a felperes sem az első- sem a másodfokú eljárásban nem jelölte meg, hogy milyen, a kereset megalapozottsága szempontjából releváns megállapítás várható a szakértői bizonyítástól, a deliktuális felelősségen alapuló jogcím mellett nem jelölte meg, hogy mi a részéről tanúsított károkozó magatartás vagy mulasztás, amellyel okozati összefüggésben a felperesnek kára keletkezett. Részletezte, hogy milyen módszer alapján készítette el a szakértői véleményt, amely ráadásul tartalmazta az általa alkalmazott, bírói gyakorlatban is elfogadott korrekciós tényezők magyarázatát. Egyebekben visszautalt az elsőfokú ítélet helyes indokaira. Hivatkozása szerint továbbá a javára megítélt perköltség megváltoztatásának sincs oka, a megállapított munkadíj arányos a per eredeti pertárgyértékével és a jogi képviselője által kifejtett tevékenységgel.

[13] A fellebbezés megalapozatlan.

[14] A felperes a fellebbezés elbírálásának, illetőleg az ítéltábla által gyakorolható felülbírálati jogkör terjedelmének alapvető korlátját állította fel azzal, hogy a per főtárgya körében kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. A Pp. 382. §-a szerint ugyanis ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, és a fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével – az ügy érdemét nem érintve – az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

[15] Erre tekintettel az ítéltábla érdemben nem bírálhatta felül az elsőfokú ítéletet, hanem csak abban a kérdésben dönthetett, hogy történt-e az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértés (Pp. 381. §). Ha ugyanis az elsőfokú bíróság nem sértette meg az eljárási szabályokat, vagy megsértette ugyan, de a szabálysértés nem volt lényeges, illetőleg nem hatott ki az ügy érdemére, vagy az elsőfokú bíróság által elkövetett lényeges és az ügy érdemére is kiható eljárási szabálysértést a másodfokú eljárásban orvosolni lehetett volna, az ítéltábla kizárólag az elsőfokú ítélet helybenhagyásáról határozhat az ügy érdemét nem érintve (Kúria Pfv.I.20.994/2020/10., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.417/2020/5., Pf.I.20.180/2022/7. és Pf.I.20.662/2022/4. számú ítéletek).

[16] A kereset – főszabályszerűen – akkor megalapozott, ha ténybelileg, jogalapjában és összecszerúségében is az. Az elsőfokú eljárás során alapvetően a jogalapot és az összecszerúséget illetően volt vita a felek között. Az elsőfokú bíróság azonban már a jogalap körében megalapozatlannak találta a felperes keresetét (keresetének jogállításra vonatkozó részét) az alábbi indokokkal: az alperes szakértői véleménye megfelelt a jogszabályoknak, és az alperes nem tanúsított felróható magatartást a szakvélemény esetleges hibáinak felismerhetősége terén; az alperes magatartásának jogellenességét kizárja, hogy a becsértéket nem ő, hanem az alapügyben eljáró bíróság határozta meg; a jogerősen megállapított becsérték alapjául szolgáló szakvélemény nem tehető vitássá ebben (vagy egy másik) perben; a felperes által hivatkozott károsodás és az alperes magatartása között nincs okozati összefüggés, mi több, az a felperes magatartásával okozatos. Az elsőfokú bíróság továbbá azzal is indokolta döntését, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az ingatlanok az általa állított

összezszerűség mellett elkelhettek volna az árverés során, azaz ténylegesen kára keletkezett. Az elsőfokú bíróság mindezek megalapozatlansága/bizonyítatlansága miatt utasította el a felperes szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát.

[17] Amiatt ugyanakkor, hogy a felperes a fellebbezésben kizárólag az elmaradt szakértői bizonyítás függvényében tette vitássá az elsőfokú bíróság döntését/eljárásának szabályszerűségét (amely alapján hivatkozása szerint bizonyíthatta volna a tényleges kárát és az alperes alapügyben adott szakvéleményének megalapozatlanságát), az ítéltábla nem érinthette az elsőfokú bíróság ügy érdemében tett azon megállapításait, hogy a kereset jogalapjában egyebek miatt azért volt megalapozatlan, mert a felperes ebben vagy egy másik perben eleve nem is tehetett vitássá az alperes alapügyben tett szakvéleményét, továbbá hogy a sérelmezett becsértéket egyébként sem ő, hanem az alapügyben eljáró bíróság határozta meg, amelynek kapcsán ugyanakkor a felperest terheli olyan mulasztás, amellyel a „károsodása” okozati összefüggésben áll.

[18] Mindezek – így különösen a fellebbezési kérelem jelentette korlátok – miatt nem hatott ki az ügy érdemi eldöntésére, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatta le a felperes által indítványozott igazságügyi szakértői bizonyítást, mivel a Pp. fellebbezésben is hivatkozott 300. §-ának (1) bekezdésében rögzítettekhez képest a szakértői bizonyítás másodlagos (így szükségtelen) volt a jogvita fentiek szerinti kereteihez és a perben felmerült jogkérdésekhez képest, amely szerint a kereset eredményesen nem volt érvényesíthető az alperessel szemben.

[19] Emellett az ítéltábla sem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése lett volna indokolt, ezért a felperes elsődleges fellebbezése megalapozatlan volt.

[20] A másodlagos, a perköltség leszállítására vonatkozó fellebbezés körében pedig a felperes jogszabálysértést sem jelölt meg. Mivel illet az ítéltábla sem észlelt, csak a teljesség kedvéért rögzíti, hogy az eredeti pertárgyérték (54 000 000 Ft) alapján az alperes 2 311 400 Ft ügyvédi munkadíjra tarthatott igényt a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján. Az elsőfokú bíróság ezt mérsékelte közel a felére a R. 3. §-a (6) bekezdésének alkalmazásával, amellyel kapcsolatban eleget tett – az alapvetően az ügyvédi munkadíj mérséklését „elszenvedő” alperes szempontjából irányadó – indokolási kötelezettségének is. Az ugyanakkor a (6) bekezdés alapján nem szolgál külön indokolásra, hogy miért nem mérsékelte fokozottabban az ügyvédi munkadíj összegét, ezért az elsőfokú bíróság döntését e vonatkozásban sem terheli eljárási szabálysértés.

[21] Az ítéltábla mindezek alapján – a per főtárgya körében a Pp. 382. §-a alapján az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. Az ítéltábla ugyanakkor a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján hivatalból észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 102. §-ának (6) bekezdéséből fakadó kötelezettsége ellenére csupán az ítélet indokolásának – elírással is terhelt – [15] bekezdésében állapította meg, hogy a felperes költségmentessége miatt az állam viseli a kereseti illetéket, ezért – az eredeti pertárgyérték alapján számított illeték összezszerű meghatározásával együtt – e tekintetben korrigálta az elsőfokú ítélet rendelkező részét.

[22] A felperes pervesztes lett a másodfokú eljárás során is, ezért viselni köteles a pernyertes alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján. Az ítéltábla ennek összegét a R. 3. §-ának (6) és 4/A. §-ának (1) bekezdései alapján 100 000 Ft + 27 000 Ft áfa összegben határozta meg, ez állt arányban ugyanis az alperes jogi képviselője által kifejtett ügyvédi tevékenységgel, mivel a fellebbezési ellenkérelem túlnyomórészt megismételte az alperes elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait és visszautalt az elsőfokú ítélet indokaira.

[23] Az állam a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján viseli a költségmentességben részesült felperes által le nem rótt fellebbezési illetéket.

Debrecen, 2022. november 24.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró